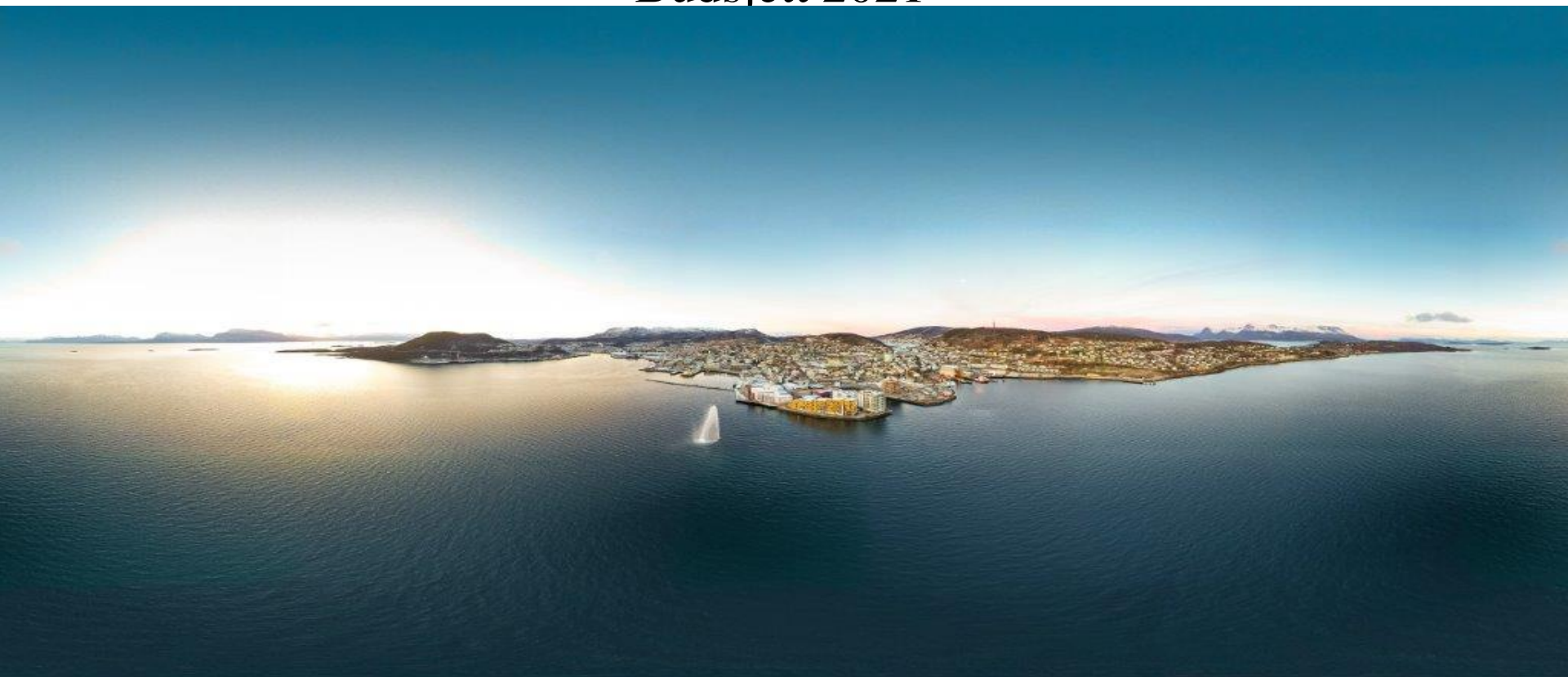

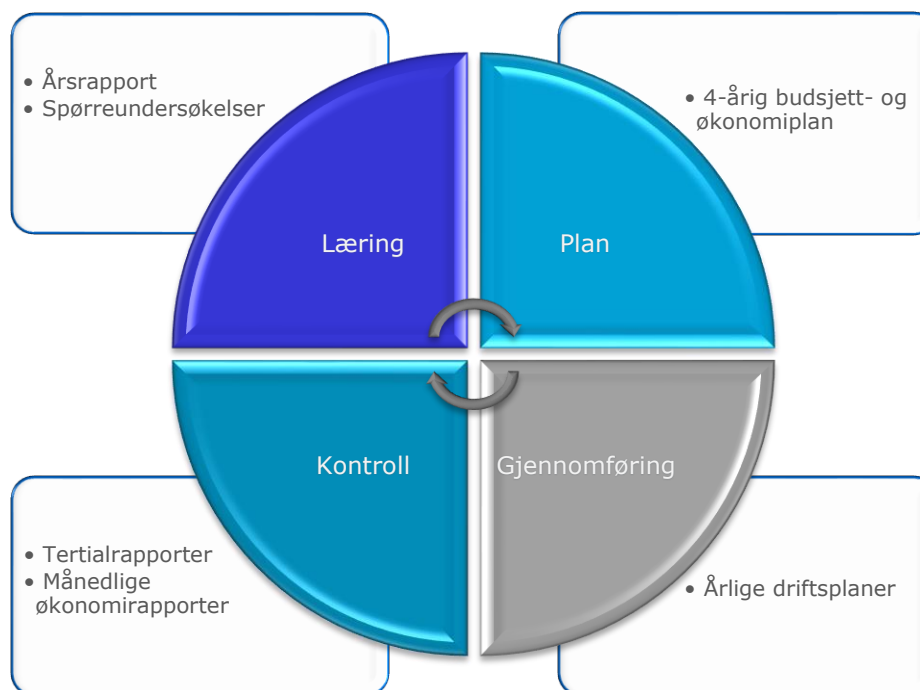

Økonomiplan 2021-2024
Budsjett 2021

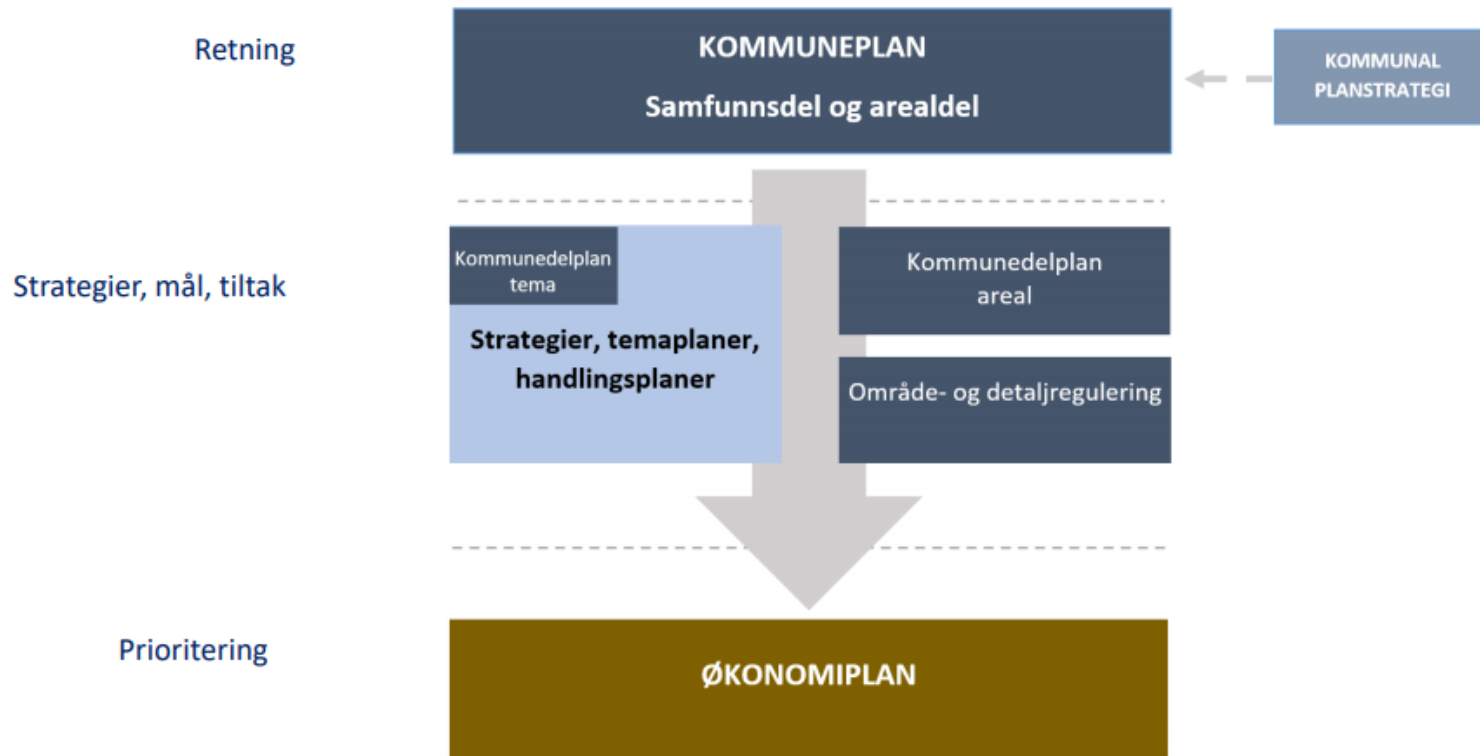

Styringsystem

- Planstrategi
- Kommuneplan
- Andre overordnede styringsdokumenter

Kobling mellom samfunnsplanlegging og økonomiplanlegging

Mål og strategier i den nye kommuneplanens samfunnsdel blir nå tydelig koblet inn mot strategier, tiltak og prioriteringer i ny økonomiplan

- Samfunnsdelen vises som overordnet føring for økonomiplanen
- Strategier og mål i samfunnsdelen kobles med satsingsområder i økonomiplanen
- Tjenestenes oppfølging av strategier og mål i samfunnsdelen vises i økonomiplanen
- Nytiltak i økonomiplanen vises fordelt på mål og strategier fra kommuneplanen

Attraktiv hele livet:

Harstad har en framtidsrettet og ansvarlig vekst, der all utvikling og etablering skjer på en bærekraftig måte – miljømessig, sosialt og økonomisk

Inkluderende kommune med et stort og bankende hjerte

Harstad er en trygg og inkluderende kommune med rom for alle, og der alle har mulighet for å få informasjon og aktivt medvirke i saker som angår dem

I Harstad lever alle innbyggere et liv under forhold som fremmer verdighet, helse og mestring

Harstad har utviklet sine urbane kvaliteter som kompakt by med attraktive distrikter og trygge og mangfoldige nærmiljøer

Attraktiv opplevelsesby tett på naturen

Harstad har et attraktivt og levende sentrum, kjent for tilgang på opplevelser, og med møteplasser og aktivitet året rundt

Harstad har et bredt spekter av kultur- og idrettstilbud, samt omgivelser som er tilgjengelig for alle og som er tilrettelagt for helsefremmende aktivitet

Harstad er en attraktiv destinasjon for besøkende, med god tilgang på natur- og kulturopplevelser

Innovasjonsby og regional motor med mangfold og kvalitet i utdanning og arbeidsplasser

Harstad er en attraktiv universitetsby som tilbyr utdanning på alle nivå, tilpasset samfunnets og næringslivets behov

Harstad har et framtidsrettet næringsliv, med god tilgang på kompetanse for morgendagens utfordringer

Harstad kommune er en attraktiv arbeidsgiver, og en aktiv pådriver for innovasjon og samskaping

Eksempel på kobling kommuneplan og økonomiplan

Utdrag fra tjenesteområde barnehage

 Innovasjonsby og regional drivkraft med mangfold og kvalitet i utdanning og arbeidsplasser	
<p>7 Harstad er en attraktiv universitetsby som tilbyr utdanning på alle nivå, tilpasset samfunnets og næringslivets behov</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 Sikre høy kvalitet i barnehage og grunnskole og gjøre Harstad til en attraktiv oppvekstkommune 2 Legge til rette for godt læringsmiljø samt at det tilbys relevante lærling-, praksis- og turnusplasser i Harstad, både i privat og offentlig sektor
<p>9 Harstad kommune er en attraktiv arbeidsgiver, og en aktiv pådriver for innovasjon og samskaping</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 Harstad kommune skal bidra til å fremme utvikling, innovasjon og entreprenørskap i utdanning og i lokalt nærings- og samfunnsliv 3 Harstad kommune skal gjennom samspill med brukerne tilby tilpassede og effektive tjenester av høy kvalitet 4 Alltid vurdere muligheter for sambruk og møteplasser, samt miljø- og klimavennlig materialvalg, ved all nybygging og vedlikehold av eksisterende bygningsmasse

 Oppfølging av samfunnsstrategiene		
7	1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sikre formell kompetanse med fagarbeidere og pedagoger. Pedagogtetthet i samsvar med kommunestyrets vedtak om 50% pedagogtetthet ✓
	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Barnehagelærerutdanning ved UiT Campus Harstad/Tromsø ✓ Samarbeid med UiT for å sikre praksisplasser ✓ Lærlingeordning og andre typer arbeidspraksis
9	1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Barnehagene samarbeider med utdanningsinstitusjoner, kulturinstitusjoner og næringslivet for gjensidig utvikling
	3	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Brukermedvirkning ✓ Digitalisering av administrative tjenester og forenkle informasjons- og kommunikasjonsflyten for brukere og ansatte
	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Miljøfyrtårnsertifiserte barnehager ✓ Sikre miljø- og klimavennlige materialvalg ved bygging av nye barnehager og opprusting av barnehagene ✓ Barnehagelokaler brukes på kveldstid til ulike arrangementer og som møteplass i et nærmiljø

3 hovedsatsninger i økonomiplanen

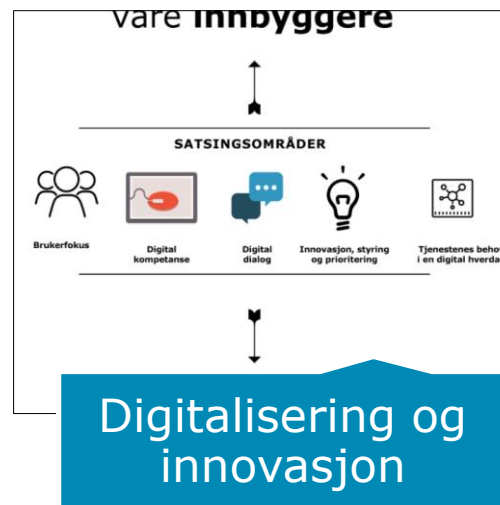
Sentrumsutvikling

- Sentrumsselskap
- Generalhagen
- Parkeringshus
- Kino og bibliotek
- Kunststien og havnepromenaden
- Indre havn og Ottar Håløygs plass
- Kollektivknutepunkt i sentrum
- Park i Harstadhamn
- Aktivitet for barn og unge i sentrum

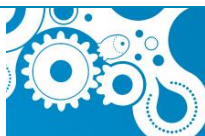

Ungdomssatsing

- Trivselsagenter» i Harstad
- Demokrati og medvirkning
- Utlysning av UNG-sommerjobber
- Småjobbsentral
- Lærlingeløft og -plassgaranti
- Kommunale fagarbeiderstillinger
- UNG-organisering av idrett
- «Rebranding»: lokalhistorie i skolen
- Camp Harstad

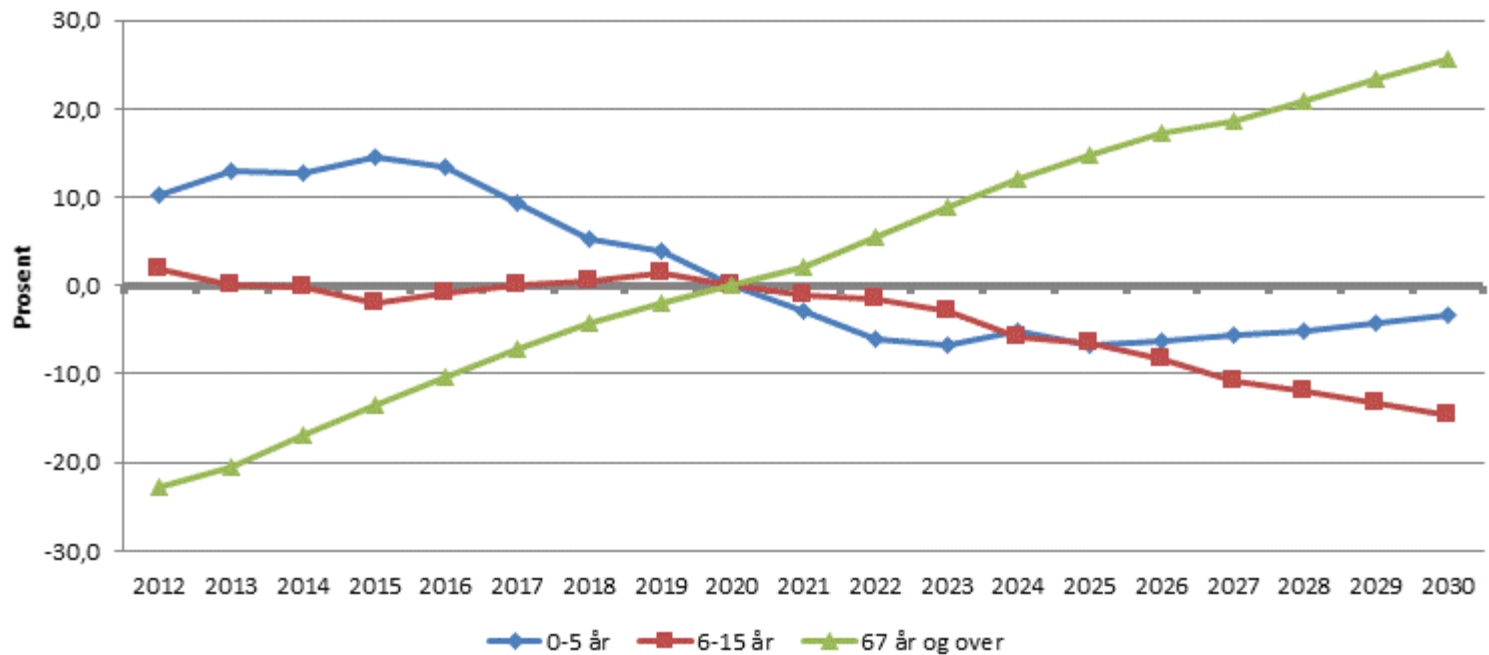
- Velferdsteknologi
- Helhetlige tjenesteforløp og tjenstedesign
- Innovasjonsarbeid
- Effektivisering av ressursbruk
- Smartby

Utviklingstrekk i befolkningen

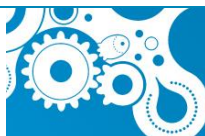
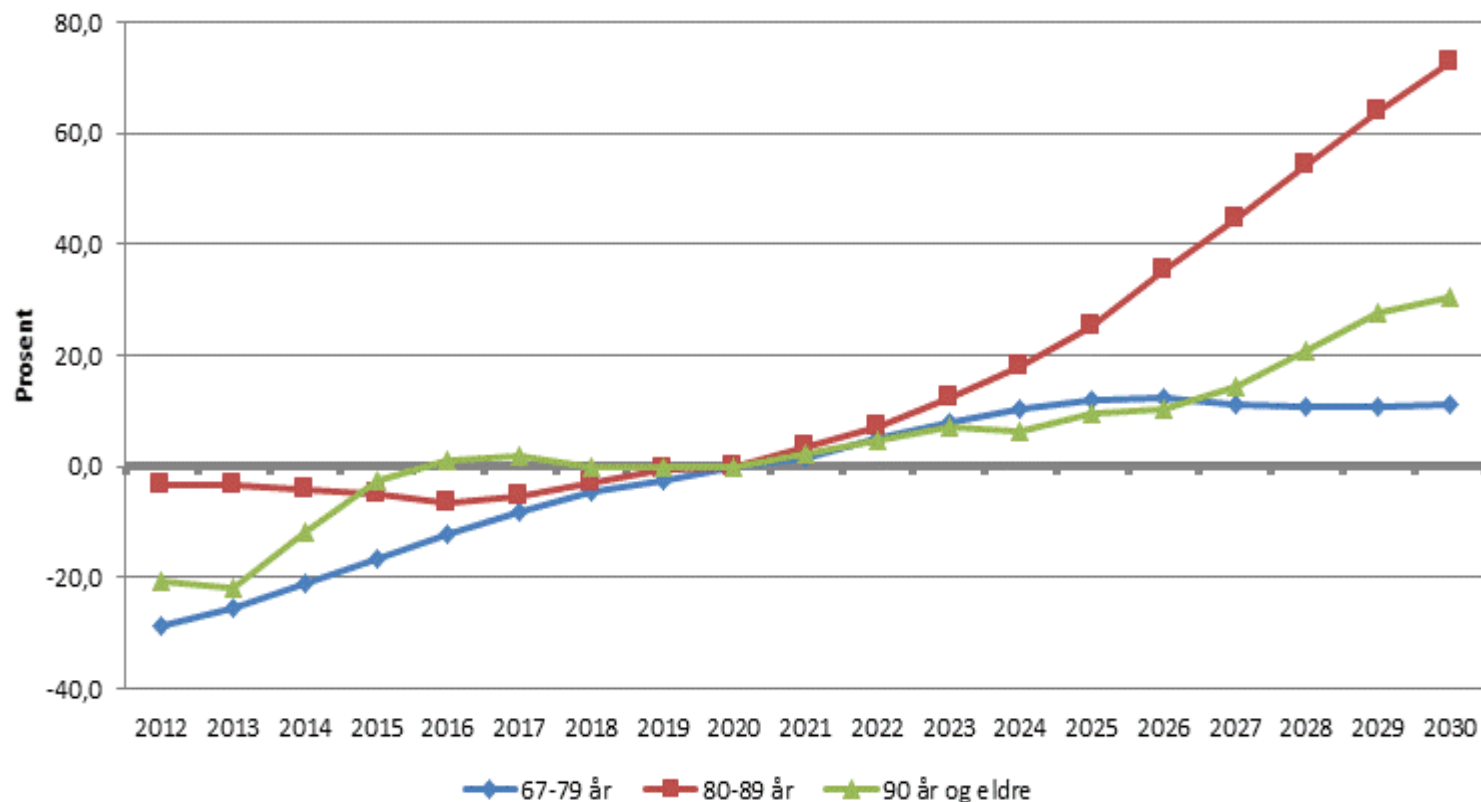
Utvikling folketall 0-5 år, 6-16 år og 67 år + i kommunen per 1.1

(2020 = 0, SSB MMMM-alternativet / kommunens egen fremskriving)

Utvikling folketall 67-79 år, 80-89 år og 90 år + i kommunen per 1.1

(2020 = 0, SSB MMMM-alternativet / kommunens egen fremskriving)

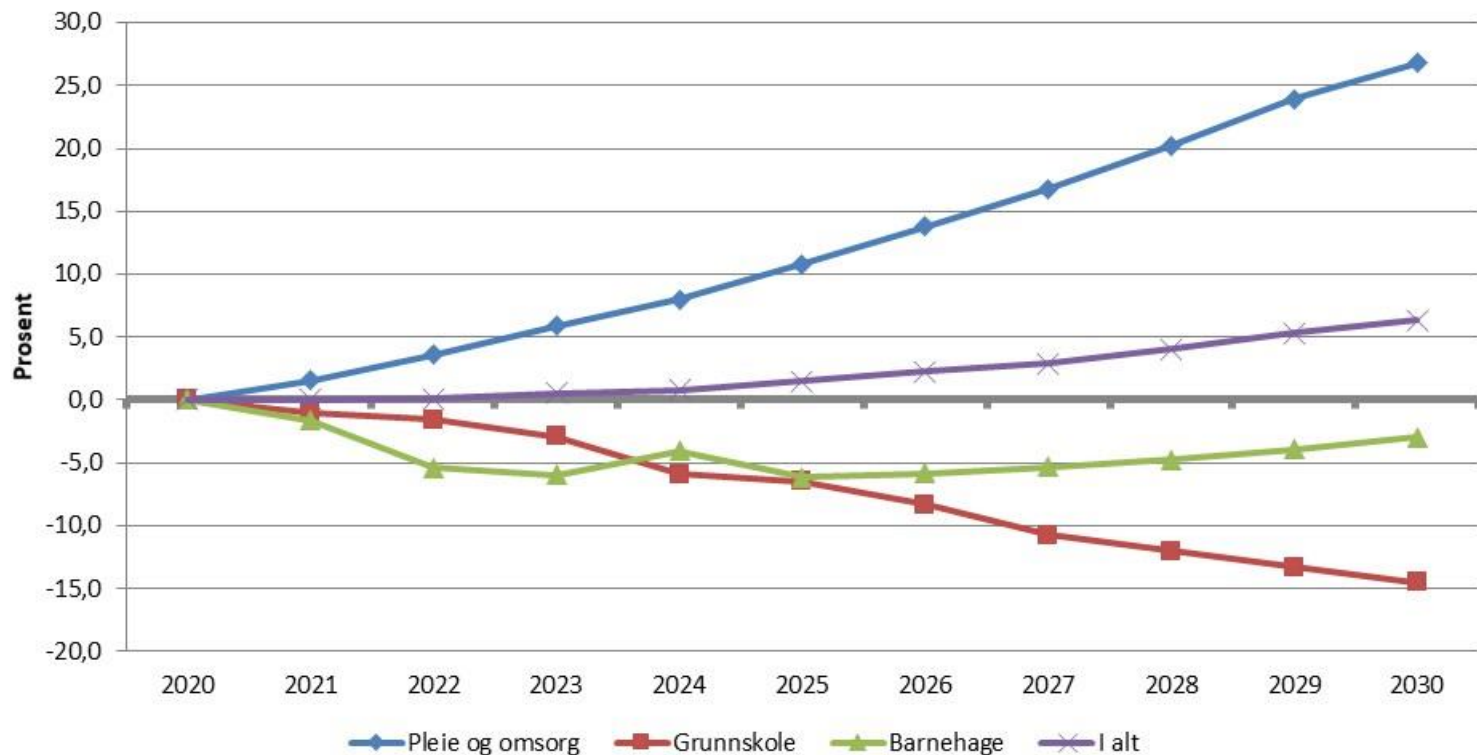
Folkemengde framskrevet etter alder 2020-2035, basert på middels vekst-alternativet

	2021	2022	2023	2024	2025	<i>Endring 2020-2025</i>		2030	2035	<i>Endring 2020-2035</i>	
0-5 år	1443	1396	1386	1408	1386	-100	-6,7%	1435	1477	-9	-0,6%
6-15 år	2847	2830	2792	2706	2689	-187	-6,5%	2458	2442	-434	-15,1%
16-19 år	1125	1141	1131	1131	1127	-42	-3,6%	1137	1002	-167	-14,3%
20-66 år	14764	14604	14491	14413	14347	-466	-3,2%	14183	14001	-812	-5,5%
67-79 år	3234	3350	3441	3518	3560	375	11,7%	3538	3597	412	12,9%
80-89 år	1003	1037	1086	1144	1214	246	25,4%	1671	1896	928	95,9%
90 år og eldre	211	216	221	219	226	20	9,7%	269	380	174	85%
	24627	24574	24548	24539	24549	-154	-0,6%	24691	24795	92	0,4%

Endret utgiftsbehov demografi - kommunen - 2020 - 2030

(målt ved inngangen til det enkelte år)

Diagrammet viser prosentvis forventet endring i utgiftsbehov for kommunen, samlet og innenfor tjenestene pleie og omsorg, grunnskole og barnehage.

Utgiftsbehovene til Harstad kommune øker sterkt innen pleie og omsorg. Utgiftsbehovene reduseres for skolene og barnehagene.

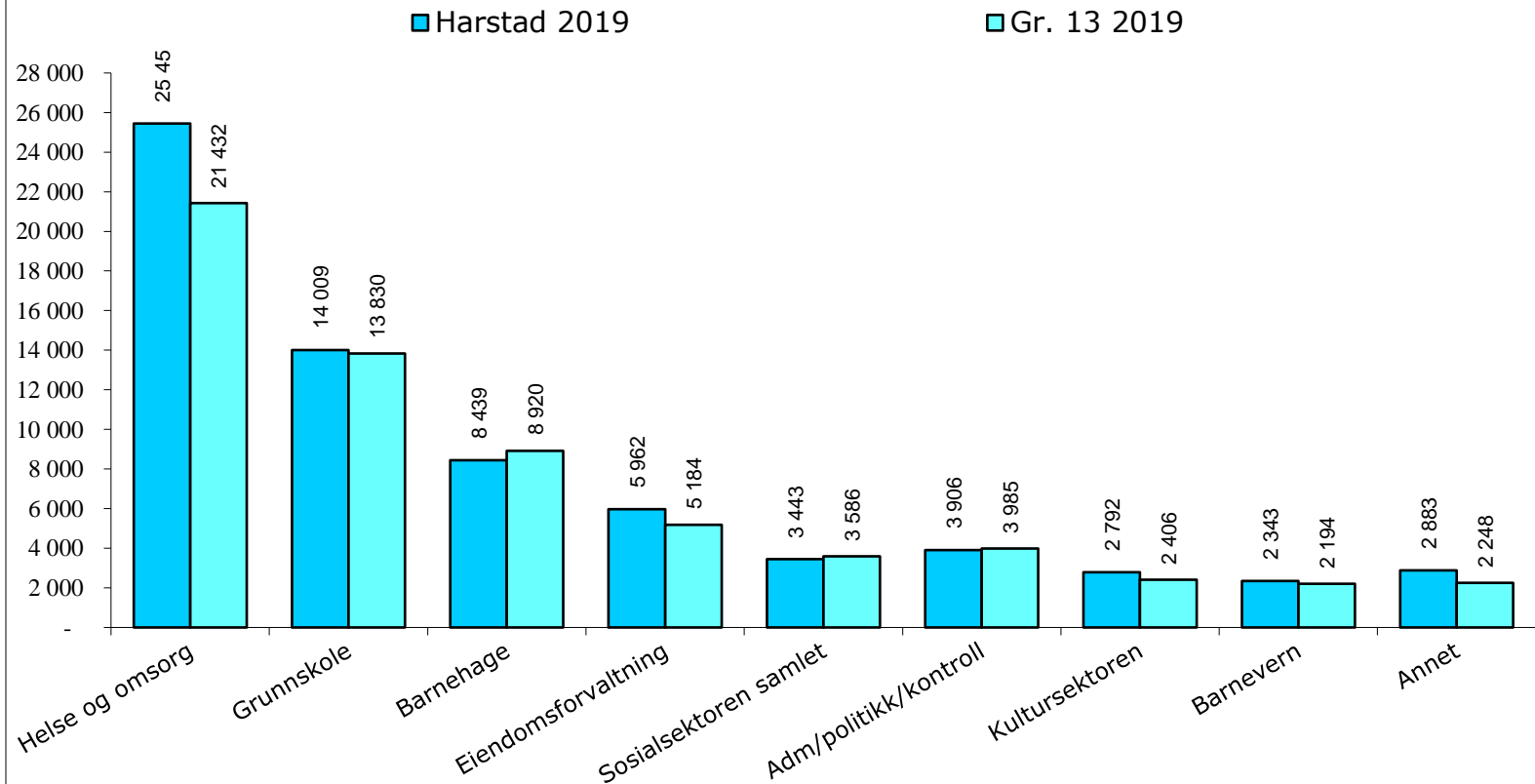

Oppsummering årsregnskap 2019

- Drift i balanse
- Regnskap mye bedre enn forventet
 - Budsjettert med negativt driftsresultat på 58 millioner
- Langsiktig og bærekraftig økonomistyring gir resultat
- Tjenestene ivaretas på en god måte
- Kontroll på finans – merinntekter på skatt og lavere pensjonsutgifter
- Solid økonomisk status – disposisjonsfond 259 millioner
 - har økonomi til å være samfunnsbygger

Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner

Bærekraft

- Samfunnsutvikler
- Økonomisk bærekraft

Redusert NDR

- Skyver på generasjonsprinsippet

Forbruk realkapital

- Økte investeringsbehov

Bruk av reserver

- Politisk handlingsrom borte

Driftsunderskudd

- Negativt netto driftsresultat
- Velferdsleveransen får problemer

ROBEK

Utfordringsbildet

Endre
rammebetingelser:

Strammere
økonomiske
rammer

Forventninger
til velferds-
tjenestene

Mindre vekst i
oljefondet

Vi blir flere
eldre

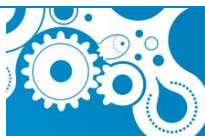
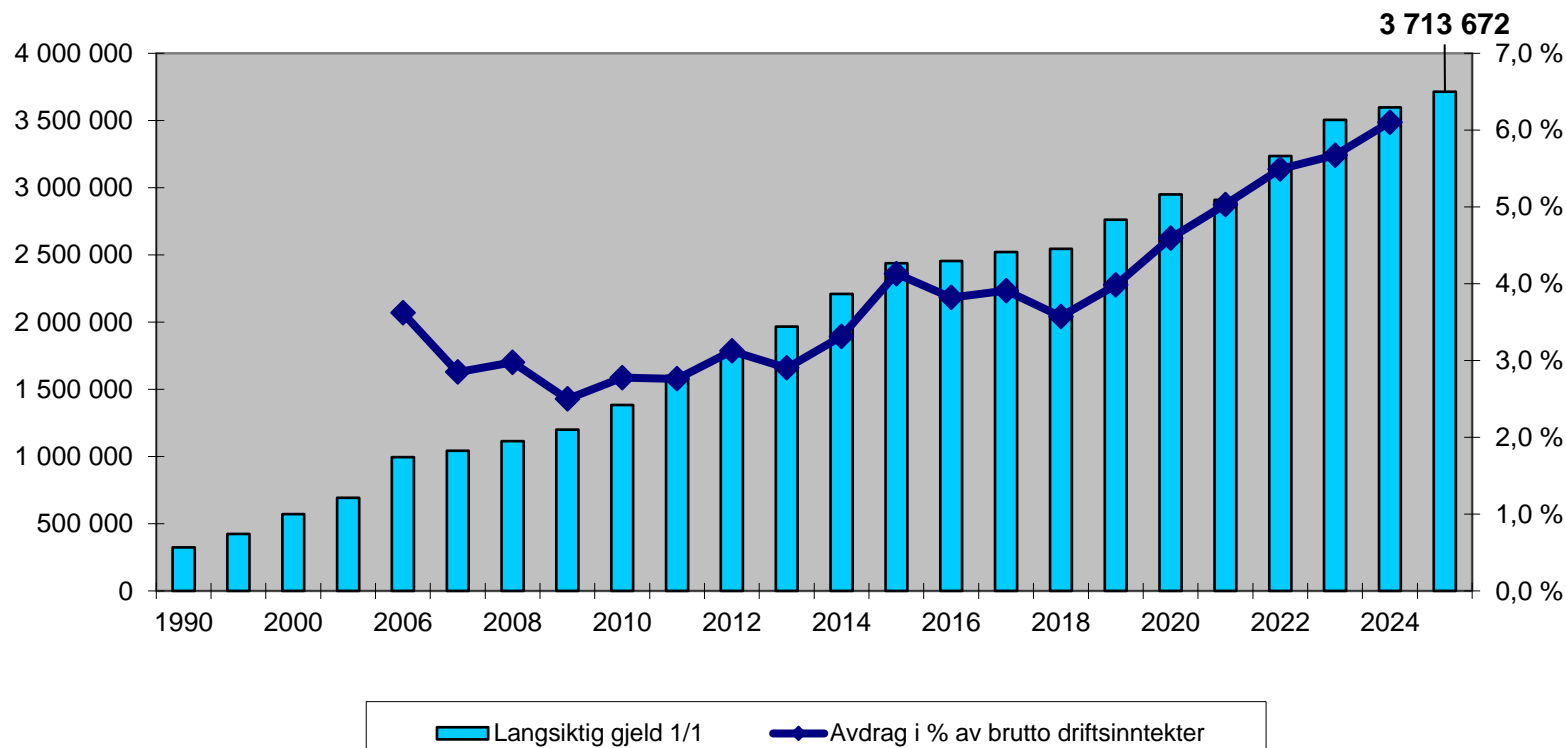

Klima-
utfordringer

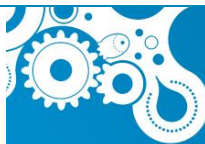
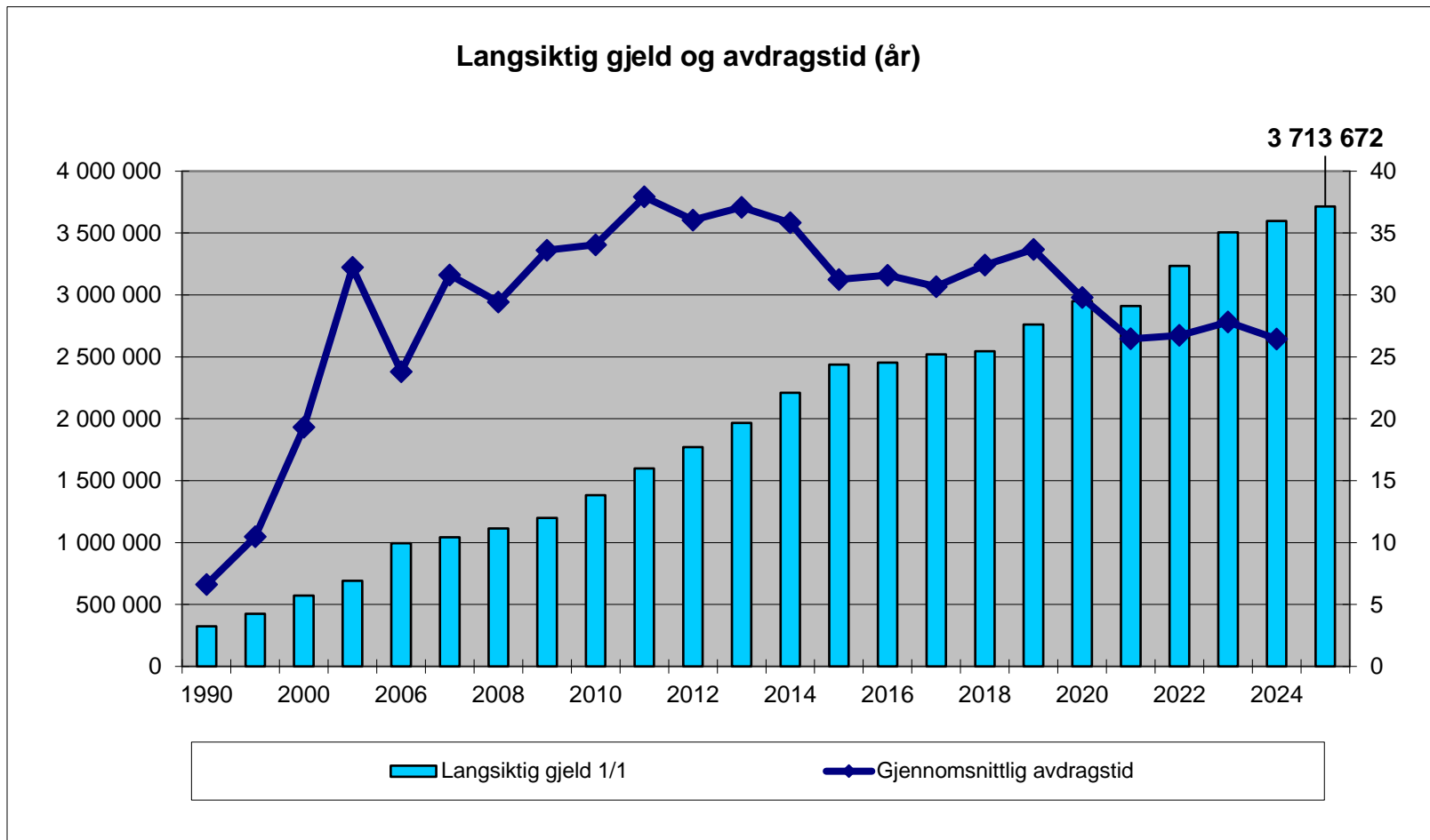

ØKENDE GJELD OG AVDRAG

Langsiktig gjeld samt avdrag i % av brutto driftsinntekter

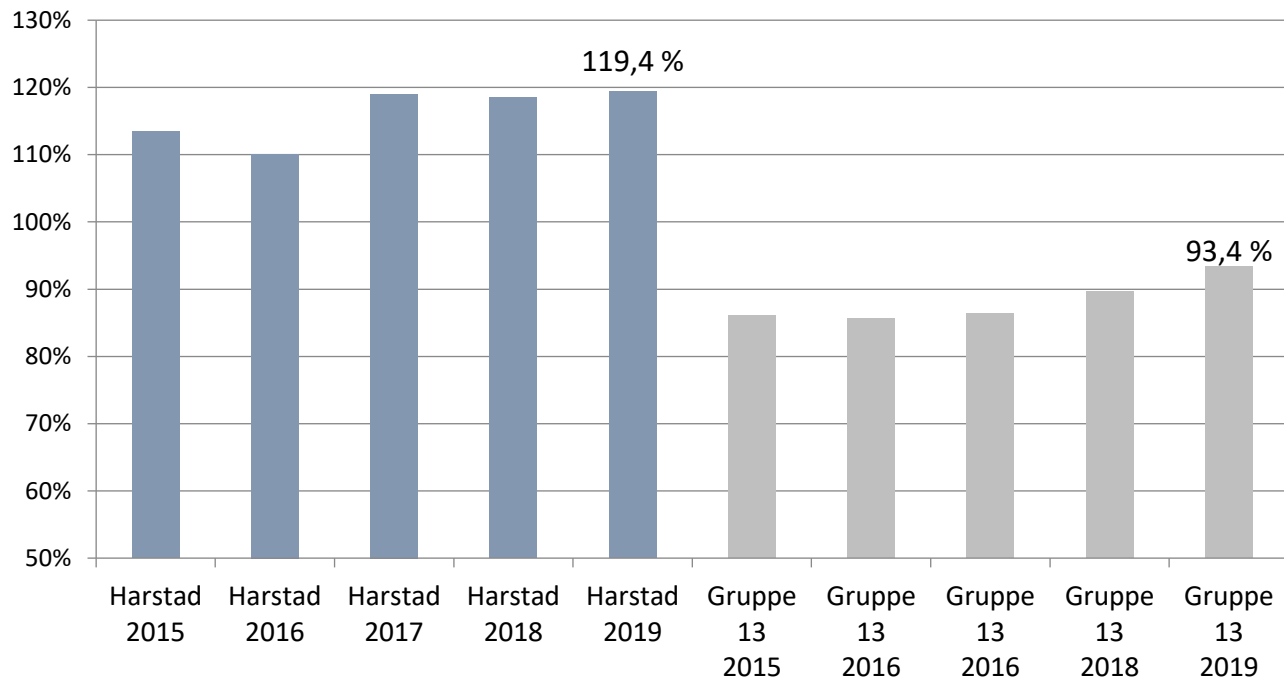

GJELD OG AVDRAGSTID

Høy total gjeld

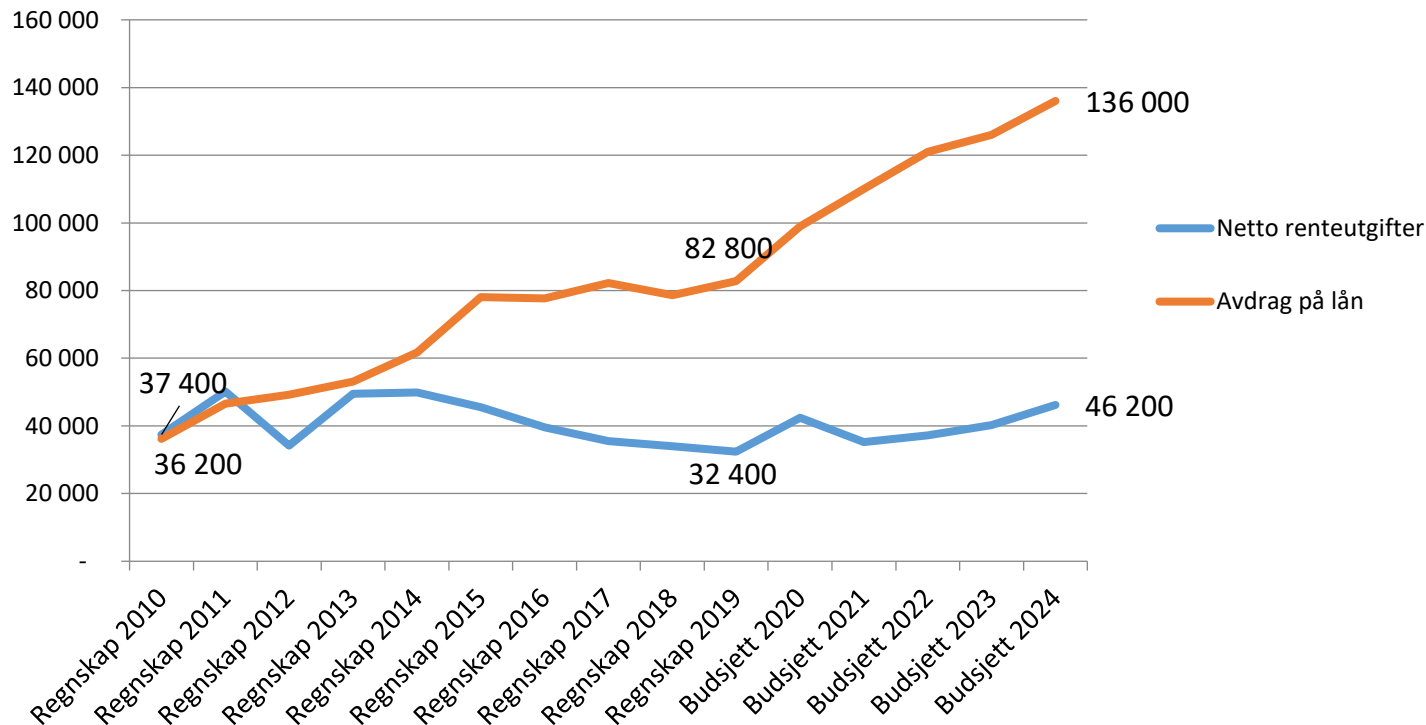
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Mål om gradvis reduksjon til under 100%. Det er ikke mulig med vedtatte investeringer i økonomiplanen

Utvikling i renter og avdrag

Avdrag vedrørende Bergseng skole vil starte etter økonomiplanperioden, og kommer dermed i tillegg til dette

Statsbudsjettet

- Realvekst til kommunesektoren på 2,0 mrd
 - 1,6 mrd av veksten i de frie inntektene gis til kommunene
 - Særskilte satsinger som må dekkes av de frie inntektene er 100 mill til satsing på barn og unges psykiske helse

	Mrd kroner
Vekst i frie inntekter utover særskilt tillegg	1,60
Merkostnader demografi	-0,90
Satsinger innenfor veksten i de frie inntektene	-0,10
Økt handlingsrom	0,60

Statsbudsjett

- Økt innslagspunkt ressurskrevende tjenester nominell økning på kr 69 000,- (kr 46 000,- ut over generell prisstigning)
 - Fra 1 361 000 i 2019 til 1 430 000 kroner i 2020.
 - Kompensasjonen for kommunenes utgifter ut over innslagspunktet beholdes uendret på 80 prosent
- Ingen finansiering av kommunenes merutgifter når det gjelder fastleger
- Nye digitaliseringstiltak for forenkling, effektivisering og bedre løsninger.
- Viderefører avbyråkratiserings -og effektiviseringsreformen

Økonomiplan 2021-2024

(tall i 1000)	2021	2022	2023	2024
Netto driftsresultat*	-18 631	10 669	26 969	18 269
<i>Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter*</i>	<i>-0,9%</i>	<i>0,5%</i>	<i>1,2%</i>	<i>0,8%</i>
Bruk (+) av bundne fond (selvkost)	14 471	14 471	3 171	2 571
<i>Bruk (+) av / avsetning (-) til disposisjonsfond</i>	<i>12 824</i>	<i>-24 840</i>	<i>-30 140</i>	<i>-28 840</i>
Overføring til investering	-8 664			
Sum disponering / dekning av netto driftsresultat	18 631	-10 669	-26 969	-18 269

*Det er mål om positivt netto driftsresultat på 2% av brutto driftsinntekter (ca 41 mill kroner)

Budsjett 2021

	Budsjett 2021	Budsjett 2020	Regnskap 2019
Sum driftsinntekter	2,19 mrd	2,16 mrd	2,21 mrd
Sum driftsutg. (ekskl. avskr.)	2,06 mrd	2,05 mrd	2,10 mrd
Netto finans	145 mill	139 mill	116 mill
Netto driftsresultat	-18,6 mill	-31,8 mill	-1,2 mill
Sum investeringer	483 mill	391 mill	297 mill
Bruk av lån	444 mill	345 mill	179 mill
Herav nye lån	350 mill	60 mill	150 mill

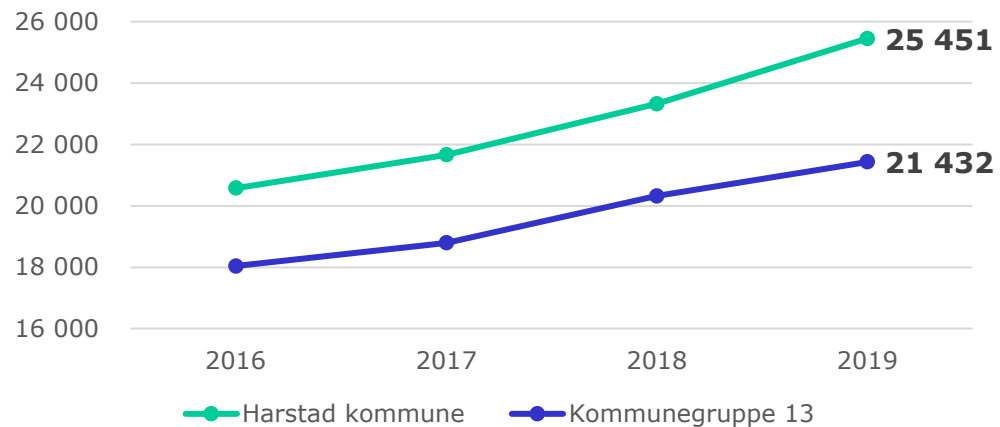
Årsverk

Sum årsverkoversikt på tjenesteområder	2020	2021	% av totalt antall ansatte	Endring 20-21
Skole	402,3	405,0	22,4%	2,7
Barnehage	211,0	206,4	11,4%	-4,6
Helse og omsorg	773,4	766,8	42,3%	-6,6
Tekniske enheter	215,3	216,3	11,9%	1,0
Øvrige enheter	217,1	217,3	12,0%	0,2
SUM	1 819,1	1 811,8	100%	-7,3

- Barnehage har reduksjon på 3,1 årsverk knytt til nedleggelse av avdeling i Sørbygda barnehager.
- Helse og omsorg har hatt en reduksjon på 8,3 årsverk knytt til nedleggelsen av Olavsgården sykehjem og 1,76 årsverk flyttet til ny enhet for integrering. Kommunal overtagelse av Harstad krisesenter har medført en økning på 4,5 årsverk.

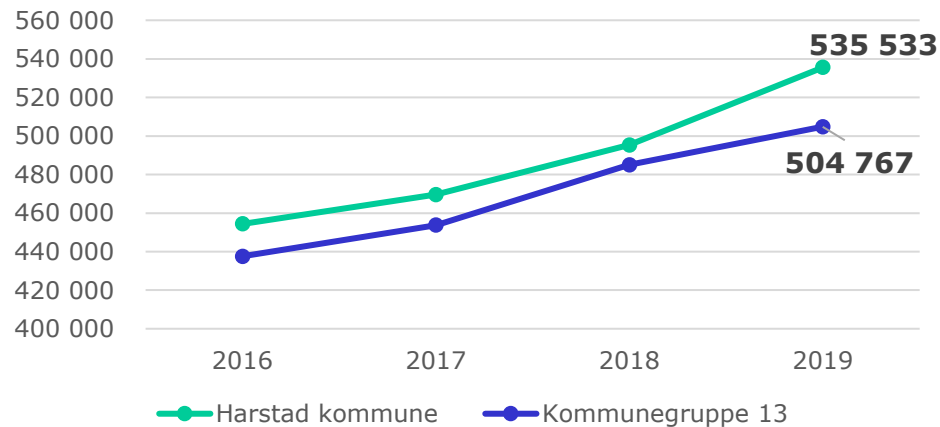
NTO DU per innbygger Helse og omsorg

Merutgifter Harstad (kroner) 2019

-99 281 357

NTO DU per innbygger over 80 år Helse og omsorg

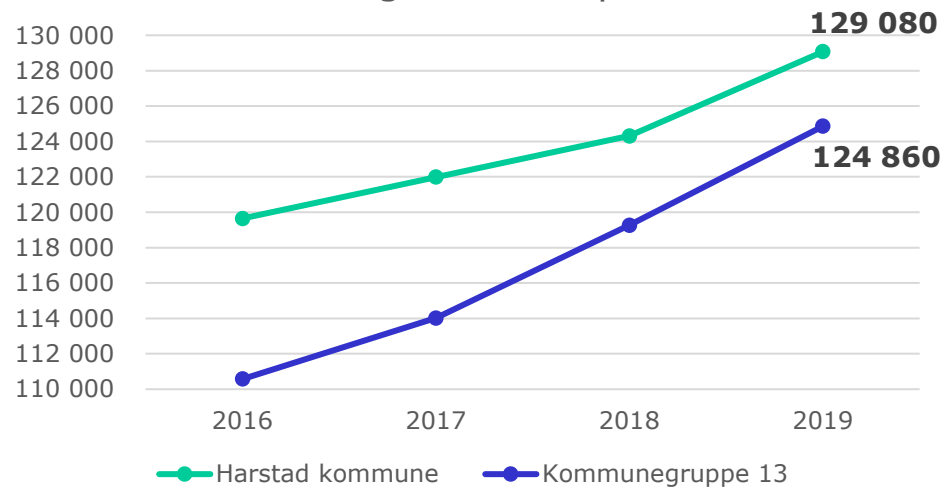

Merutgifter Harstad (kroner) 2019

-36 119 485

BTO DU grunnskole per elev

Korrigerte brutto driftsutgifter per elev (kr)	Merutgifter Harstad (kroner) 2019
Harstad kommune	-11 870 860

Kostnadsreducerende tiltak

- **Tiltak for balansert drift i helse omsorg**
 - redusere omfang og nivå på hjemmebaserte tjenester
 - forbedre tjenesteproduksjonen og støttesystemer/logistikk
 - ressursbruk og organisering av tjenester i sykehjem og bolig med heldøgns omsorg
 - kontrakter ved kjøp av helse og omsorgstjenester fra eksterne leverandører
 - ikke-lovpålagte tilbud som kan reduseres/avsluttes
 - gjennomgang og kvalitetssikring av inntekter og tilskudd

Tiltak	Innsparing		
	2021	2022	Fom 2023
Akkumulert innsparing	13 mill	30 mill	39 mill

Kostnadsreduksjoner andre tjenesteområder

Tjeneste / Årsverk	2021	2022	2023
Administrasjon	2	3	
Skole (4 årsverk som følge av redusert klassesall)	7	6	6
Barnehage	3	3	
Barnevern/NAV/Integrering (3 årsverk som følge av redusert aktivitet)	4	2	
Teknisk	1	2	
Sum	17	16	6

Store eksisterende investeringer

	Brutto
• Helsehuset	468 mill
• Bergseng skole	395 mill
• Idrettshall i fbm ny videregående skole	200 mill
• Nedre Gangsås senter	135 mill
• Parkeringshus	77 mill
• Barnehage i Sørbygda	60 mill
• Veipakke – kommunal andel av utvidelse	40 mill
• Ressurssenter Seljestad ungdomsskole	30 mill

Driftstiltak - nye

- Ny kino og nytt bibliotek fom høsten 2023
- Driftsavtale Kanebogen stadion fom 2021
- Ungsatsing 2021-2022
- Asfaltering av veier i 2021 2021
- Bemanningsreduksjoner fom 2021

Investeringsiltak - nye

- Omsorgsbolig enkeltbruker 2021
- Generalhagen – oppgradering park og ny scene 2021
- Park i Harstad havn – økt ramme pga kai 2021
- Utredning skitten og ren sone brannstasjon 2021
- Uteområder skoler og barnehager 2021-2022
- Rådhus 2 – utskifting av bunnledninger 2021
- Kjøp av boliger 2021
- Karl Bergheims plass 2021
- Fornyning av bilparken årlig

Investerings tiltak selvkost - nye

- Vann:
 - Nødvannsvogn, nødvannstank og utstyr 2021
 - Fornying Lundenes-Kjøtta 2021-2023
 - Sikkerhetstiltak VA installasjoner 2021-2023
- Avløp
 - Ny PS og utslippsledning Leira 2021
 - Bergsodden renseanlegg 2021-2022
 - Sikkerhetstiltak VA installasjoner 2021-2023
 - Bobiltømmestasjon 2021
 - Harstadbotn PS 2021
- Feiing
 - kontor plass feiere mm (NY) 0,75mill 2021
- Sama:
 - Stor hjullaster 2021
 - Liten hjullaster 2021
 - Asfaltutstyr 2021
 - Skiftebil for spylevogn 2021
 - Feiebil 2021
- Veipakkeprosjekter (selvfinansierende) til 10 mill kroner 2021

Kommunale avgifter

	2020	2021	Endring kr	Endring %	2022	2023	2024
Vann *	3 482	3 307	-175	-5,3%	-1,9%	11,6%	13,7%
Avløp *	3 674	3 355	-319	-9,5%	-2,5%	13,1%	15,6%
Renovasjon (normal)	3 637	3 455	-182	-5,0%	-5,0%	-5,0%	-5,0%
Slam **	646	745	99	15,4%	15,4%	50,0%	50,0%
Feiing (1-2 etasjer)	426	511	85	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
SUM	11 865	11 373	-492	-4,1%	****	****	****

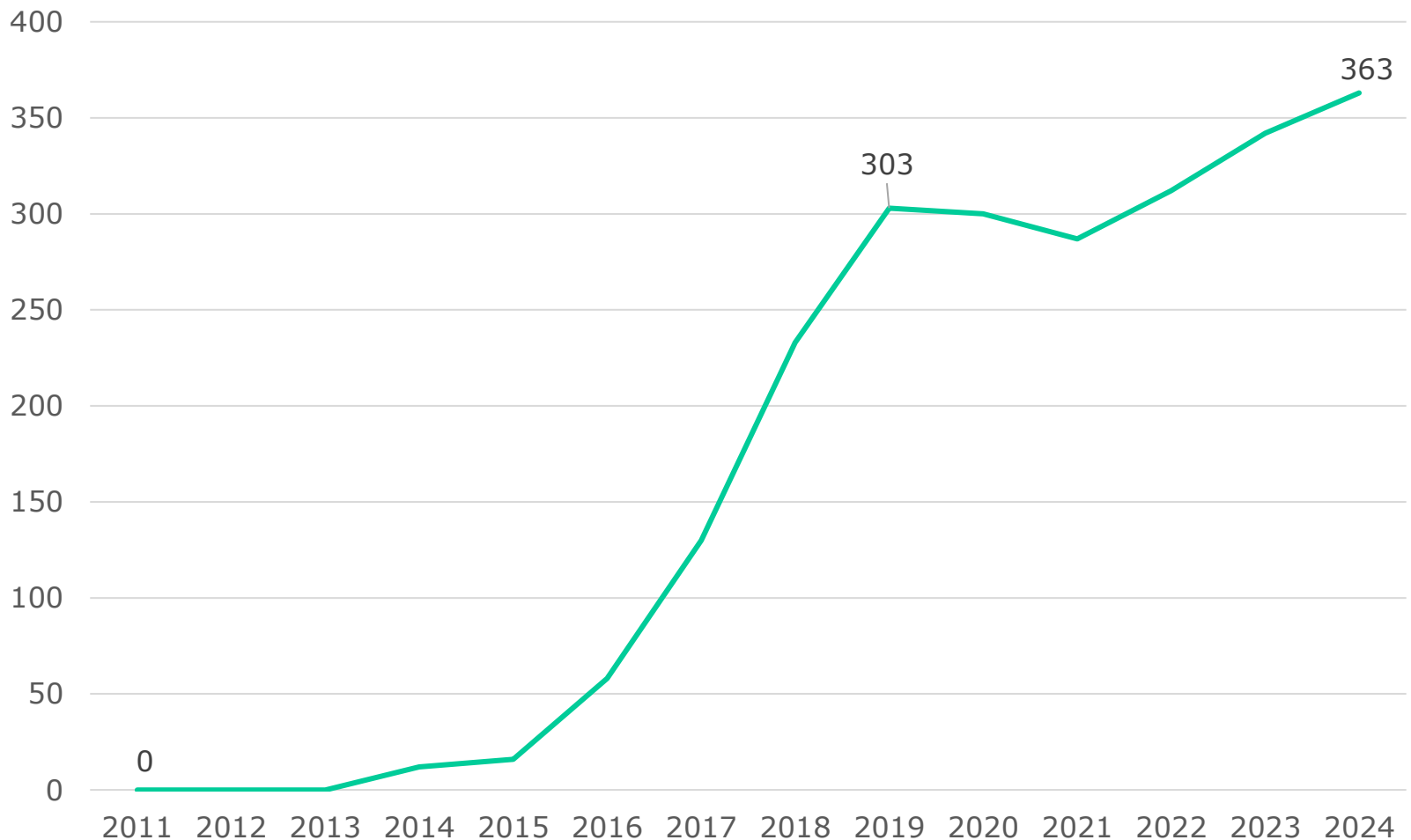
*Standardbolig på 120 kvadratmeter

** Enebolig

*** Endringsprosent er beregnet fra 2020-nivå. Lønns- og prisvekst vil komme i tillegg

Disposisjonsfond i mill. kroner

Har rykket opp til nest best i nord

Harstad er ikke lenger bare en i mengden i Kommunebarometeret. Bare Tromsø kan vise til **BEDRE RESULTATER** i nord.

Harstad

Harstad ligger i Troms og Finnmark

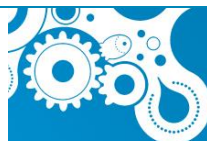
INNBYGGERE: 24.816 (1. kvartal)

ORDFØRER: Kari-Anne Opsal (Ap)

KOMMUNEDIREKTØR: Hugo Thode Hansen

ROBEK: 0

Kommuneportrettet er en analyse av tilstanden og framtidsutsiktene i kommuner, basert på offentlig tilgjengelig statistikk.

TJENESTER

KOMMUNEBAROMETERET: Harstad klatrer 110 plasser i årets kommunebarometer, fra en 276. plass i fjor til 166. plass i år. Det er det beste resultatet Harstad har hatt i barometeret siden 2014.

PLEIE OG OMSORG: I fjor ble kommunen rangert på 309. plass i denne sektoren, og i år klatrer Harstad til 225. plass. Kommunen har gitt beboerne på sykehjem mer tid med lege og fysioterapeut. Antall årsverk for både geriatriske sykepleiere og ergoterapeuter er styrket. Kommunen er også bedre enn lands-

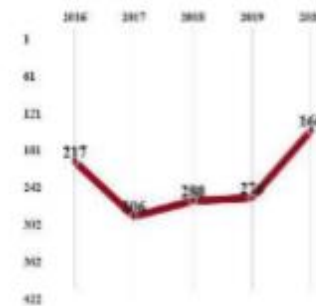
snittet når det gjelder antall trygghetsalmer for personer over 80 år, matombringing og mottakere av BPA. Forbedringene bidrar til at kommunen klatrer i denne sektoren.

SKOLE: Her gjør Harstad et kraftig hopp fra en 291. plass i fjor til en 145. plass i år. Avgangselevene i 10. klasse har forbedret sine grunnskolepoeng, trivselen på 10. skoletrinn er høyere, den fysiske aktiviteten i 5.-7. trinn har økt det siste året, andelen elever som får leksehjelp på mellomtrinnet har vokst. Små forbedringer i mange nøkkeltall blir godt belønnet i

denne sektoren av barometeret.

BARNEVERN: Dette er en av de fire sektorene hvor Harstad har hatt en negativ utvikling i det siste året. Kommunen faller fra en 136. plass i fjor til en 256. plass i år. En betydelig lavere andel av barnevernets undersøkelser ble i fjor gjennomført innenfor grensen på tre måneder, antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk sank, og det samme gjorde utgiftene til forebygging. Konsekvensen er at kommunen synker i rangering.

PLASSERING I KOMMUNEBAROMETERET

ØKONOMI

De siste årene har Harstad blitt rangert midt på treet i økonomisektoren i Kommunebarometeret. I år er Troms og Finnmark-kommunen plassert på 211. plass.

DRIFTSRESULTAT: Driftsresultatet har de siste årene blitt svakere for kommunene, og i fjor landet 179 kommuner på et negativt netto driftsresultat. I Kommunebarometeret korrigerer Kommunal Rapport driftsresultatet for premieavvik, avsetninger til bundne fond og

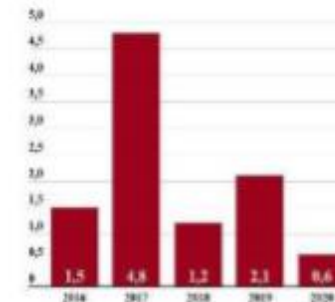
utbetaling fra Havbruksfondet. Landsnittet til kommunesektoren i nøkkeltall for korrigert netto driftsresultat var i fjor - 0,74 prosent. Harstad landet i fjor på et netto driftsresultat på 0,55 prosent. Dette er blant de 114. beste i landet.

DISPOSISJONSFONDET: Gjennomsnittskommunen i Norge hadde i fjor et disposisjonsfond på 11,5 prosent av brutto driftsinntekter. I Harstad var disposisjonsfondet på 13,28 pro-

sent, altså en god del over landsgjennomsnittet. Dette gir et greit handlingsrom om krisen skulle treffe kommunen i Vågsfjorden.

FINANS: I fjor brukte Kommune-Norge gjennomsnittlig 0,5 prosent av brutto inntekter på å dekke netto finansutgifter, før vi tar hensyn til avdrag. Harstad hadde i fjor finansutgifter på 1,59 prosent. Dette er vesentlig svakere enn landsgjennomsnittet.

KORRIGERT NETTO DRIFTSRESULTAT

Harstad kommune
Attraktiv hele livet

NÆRINGS LIV

KOMMUNE-NM: I NHO's ferske kommuneåring for 2020 fikk Harstad en 84. plass. Undersøkelsen tar for seg indikatorer i næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommuneøkonomi. Harstad gjør det best i sektoren for kompetanse, med en 54. plass. Svakest er kommunen i sektoren for arbeidsmarked, med en 146. plass.

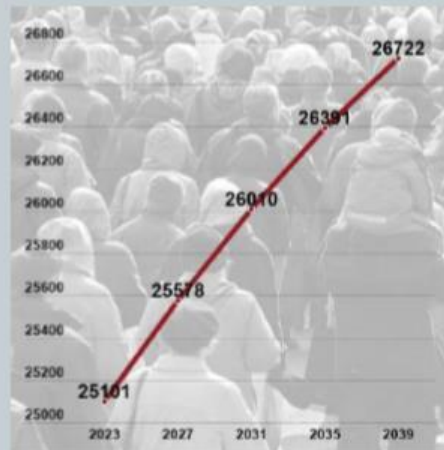
ARBEIDSLEDIGHET: Ifølge tallene fra Nav var arbeidsledigheten i Harstad 2,5 prosent i utgangen av september. Dette er noe lavere enn landsgjennomsnittet på 3,7 prosent.

FRAMTIDA

FOLKETALL: Ved utgangen av fjoråret var folketallet i Harstad 24.816 innbyggere og ifølge SSB ventes det at befolkningen i kommunen stiger til 26.722 innbyggere i 2039. Befolkningsveksten de neste 20 årene er med dette på 7,8 prosent. I fjor havnet Harstad på en 144. plass i Framtidsbarometeret. Kommunen gjør det best i sektoren for sysselsetting. Her lander Troms og Finnmark-kommunen på en 131. plass. I sektoren for økonomi havner Harstad på en 133. plass, og i sektoren for folketall blir kommunen rangert til en 196. plass i Framtidsbarometeret.

MILJØ: I fjor slapp Harstad ut 4.091 kilo klimagasser per innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter). Dette er en tredjedel av gjennomsnittet i Kommune-Norge, men her er variasjonene mellom kommunene store. Enkelte kommuner har store utslippspunkter som for eksempel olje- og gassverk og flyplasser.

FORVENTET FOLKETALLSUTVIKLING

KONKLUSJON

I Harstad ser det ut som om det er blitt staket ut en ny kurs, og denne gir tydelige effekter i Kommunebarometeret. I åtte av tolv sektorer viser kommunen forbedringer det siste året, og spesielt er det grunn til å merke seg at kommunen ved Vågsfjorden klatrer 156 plasser i skolesektoren og 84 plasser i pleie og omsorg. En jevn befolkningsvekst, et driftsresultat over gjennomsnittet og et solid disposisjonsfond gir gode framtidssikter for Harstad.

THOMAS FRIGÅRD
thomas@kommunal-rapport.no

